

QORTI CIVILI (SEZZJONI TAL-FAMILJA)

**ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE**

Seduta tad-29 ta' April, 2004

Citazzjoni Numru. 105/2003

Caroline Magri

vs

Ahmed Aly Abdalla el Abbasy
Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 31 ta' Jannar 2003 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi fit-tmienja (8) ta' Lulju tas-sena elf, disa' mijas u disghas u disghin (1999) izzewgu l-kontendenti f'Malta Dok. "A" u miz-zwieg tagħhom ma kellhomx tħalli;

Illi li dan iz-zwieg huwa null peress li l-kunsens tal-kontendenti kien vizzjat minhabba difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq id-drittijiet u dmirijiet esenzajli tagħha;

Illi wkoll li dan iz-zwieg huwa null minhabba li l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'anomalija psikologika serja li ghamlitha mpossibbli ghalih li jaqdi l-obbligazzjonijiet esenziali taz-zwieg;

Illi wkoll li l-kunsens tal-konvenut kien simulat u z-zwieg kien wiehed ta' konvenjenza, kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni;

Illi ghalhekk, dan iz-zwieg huwa null u bla ebda effett skond il-Ligi, b'mod partikolari a *tenur tas-subincizi (d)* u **(f) tas-subartikolu wiehed (1) tal-Artikolu dsatax (19) tal-Att Dwar iz-Zwieg tas-sena elf, disa' mijas u hamsa u sebghin (1975) Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta** kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni;

Illi l-istess attrici talbet lil din l-Onorabbi Qorti sabiex għar-ragunijiet premessi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li z-zwieg iccelebrat bejn il-kontendenti fir-Registru taz-Zwigijiet ta' Malta, fit-8 ta' Lulju 1999 Dok. "A" huwa null ghall-finijiet u bla effett u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taz-Zwieg;

Bl-ispejjez kontra l-konvenut ingunt minn issa stess għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attrici, il-lista tax-xhieda u tad-dokumenti minn fol. 3 tal-process.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat id-digriet tal-affidavit moghti fit-12 ta' Marzu 2003 fejn il-Qorti pprefiggiet lill-attrici sittin (60) gurnata sabiex tipprezzena l-provi kollha li tista' permezz tal-procedura tal-affidavit.

Rat ir-rikors ta' Caroline Magri datat 8 ta' April 2003, a fol 13, fejn talbet bir-rispett illi dina l-Qorti jogħobha tordna n-notifika tal-konvenut wara l-hinijiet legali.

Rat id-digriet tal-Qorti datat 9 ta' April 2003, a fol 14, fejn il-Qorti laqghat it-talba.

Rat ir-rikors ta' Caroline Magri datat 29 ta' April 2003, a fol 15, fejn talbet bir-rispett illi dina I-Qorti jogghobha tordna n-notifika tal-istess konvenut, permess tal-procedura tal-affissjoni.

Rat id-digriet tal-Qorti datat 30 ta' April 2003, fejn il-Qorti laqghat it-talba w ornat tali notika *ai termini* tal-**Artikolu 187 (3) tal-Kap. 12** f'gazzetta lokali wahda.

Rat il-verbal datat 14 ta' Mejju 2003, fejn Dr. Chris Cardona ta ruhu b'notififikat ghall-konvenut. Inghata digriet tal-affidavit tal-partijiet b'terminu ta' 50 jum kull wiehed b' dan li l-konvenut kellu jipprezenta l-eccezzjonijiet tieghu.

Rat in-nota tal-Eccezzjonijiet tal-konvenut Ahmed Aly Abdalla El Abbassy, datata 3 ta' Gunju 2003, a fol 21, fejn eccepixxa bil-qima:-

1. Illi t-talbiet attrici għandhom jigu michuda *stante* li l-kunsens tal-partijiet qatt ma kien vizzjat, kuntrarjament għal dak li qed titlob l-attrici, u dan ser jirrizulta ampjament waqt it-trazzjoni tal-kawza;
2. Illi d-dikjarazzjoni li kien zwieg ta' konvenjenza ma hix veritiera ghall-ahhar *stante* illi z-zwieg tal-kontendenti tkisser għal ragunijiet imputabqli ghall-attrici, fosthom abbandun u tehid ta' droga. In sostenn tas-suespost, il-konvenut ipprova ripetutament jirrikoncilja sallum. Dan kollu ser jirrizulta mill-provi u mix-xhieda li ser iressaq fil-mori tal-kawza. Ma kien isir l-ebda tentativ għar-rikoncillazzjoni li kieku kien zwieg ta' konvenjenza bhalma ppremettiet l-attrici;
3. Illi salv' eccezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut u l-lista tax-xhieda a fol 22 u 23 tal-process.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota tal-attrici datata 6 ta' Gunju 2003, a fol 25, li permezz tagħha esibitt kopja minn estratt ta' Gazzetta Lokali ghall-fini tan-notifika ordnata minn din l-Onorabbi Qorti.

Rat il-verbal datat 15 ta' Ottubru 2003, fejn Dr Stephanie Galea ghall-attrici pprezentat l-affidavit attrici.

Rat in-nota tal-attrici datata 23 ta' Ottubru 2003, li permezz tagħha prezentat l-affidavit tagħha.

Rat il-verbal datat 4 ta' Frar 2004.

Rat il-verbal datat 18 ta' Marzu 2004, fejn Dr. Lorraine Schembri Orland ghall-attrici talbet li l-kawza tibqa' għas-sentenza. Il-Qorti laqgħat it-talba u l-kawza giet differita għas-sentenza għad-29 ta' April 2004.

Rat il-provi kollha prodotti.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

i) PROVI PRODOTTI.

Rat l-affidavit tal-attrici **Caroline Magri** li gie prezentat permezz ta' nota datata 23 ta' Ottubru 2003. Tali affidavit jinsab minn fol 28 sa fol 29 tal-process.

ii) PRINCIPI LEGALI.

Illi l-attrici qed tibbaza t-talba tagħha abbazi tal-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligjet ta' Malta.**

Illi l-**artikolu 19 (1)** jipprovdi li “*b'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:*”

(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja

mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anolomija psikologika serja li tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

(f) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewwga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg.”

Illi kif inghad l-attrici tissottometti li z-zwieg bejna u bejn il-konvenut għandu jigi dikjarat null inter alia abbażi ta' l-artikolu **19 (1) (d) tal-Kap 255** li jghid:

“(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikologika serja li tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg”.

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga' kellha okkazjoni tezaminah, u għalhekk tagħmel referenza għas-sentenza **“Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar già` Borg”** (Cit. Nru. 1564/97/RCP – deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi fis-sentenza **“Kevin Spiteri vs Avukat Dr. Renzo Porella Flores et noe”** (Cit. Nru. 2443/97/RCP – deciza 18 ta' Jannar 2000) il-Qorti għamlet referenza ghall-espozizzjoni ta' **Viladrich**:

“Thus, there is grave lack of discretion of judgement when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgement refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is

indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring" (**Viladrich, P.J.**, "Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated." (Montreal, 1993), p. 686).

Illi kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap. 255**, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u invarjabbilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "*the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics*" (**Viladrich, P.J.**, op.cit., pg. 687).

Illi wkoll fis-sentenza "**Alexandra sive Sandra Farrugia vs Raymond Farrugia**" (P.A. (VGD) 10 ta' Settembru 1997) inghad wkoll li:

*"Kwantu għad-difett serju ta' diskrizzjoni ta' gudizzju – Art. 19 (1) (d) – biex ikun hemm nuqqas serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju jrid ikun hemm inkapacita' psikika (mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku psikjatriku) jew kostituzzjonali li wiehed jagħraf u jirrifletti, jew li jiddeciedi liberalment, fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali ("**Isabelle Zarb vs Stephen Attard**" – P.A. 21 ta' Novembru 1995). Mhix għalhekk kwistjoni ta' nkompatibilita' ta' karattru, jew ta' decizjoni jew decizjonijiet zbaljati. Il-paragrafu (d) ikompli jitkellem dwar "anomalija psikologika serja li tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg".*

Il-Qorti tosserva li l-ligi tagħna tirrikjedi mhux biss anomalija psikologika tkun wahda serja, izda li tkun tagħmilha mpossible mhux semplicemente diffici, li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet esenziali taz-zwieg ossia jassumihom”.

Illi għalhekk b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju l-legislatur ma riedx ifisser semplicemente kwalasiasi stat ta' immaturita` li parti jew ohra fiz-zwieg tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reciproku (**“Nicholas Agius vs Rita Agius già Caruana”** – P.A. (VDG) tal-25 ta' Mejju, 1995).

Illi li kieku l-legislatur irrikjeda maturita` shiha u perfetta, ftit jew addirittura ebda zwieg ma kien ikun validu. Innuqqas ta' *“discretio judicii”* hu kuncett guridiku ntrinsikament marbut mal-kapacita` ta' parti jew ohra fiz-zwieg li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taz-zwieg. Kif jispjega l-gurista **Colagiovanni** meta sostna li:-

“Il matrimonio, in quanto patto ossia “foedus” richiede una capacita` intellettuale e volitiva al di sopra di ogni altro contratto che e` per lo meno rescindibile, in casi determinati dalla legge, richiede quindi una integrita` di mente e di liberta`, dato che si tratta di assumersi una “servitus” per tutta la vita” (**Forum**, 1990, Vol. 1 part I, p. 72).

Illi pero`, kif già ingħad, b'immaturita` jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju id-dottrina u l-gurisprudenza *“non si riferiscono ad una piena e terminale maturita`, non esigono nei nubenti una conoscenza perfetta ed esaustiva di ciò` che comporta il matrimonio, non richiedono una preveggenza chiara ed assoluta di ciò` che può compartire la vita coniugale, né` un perfetto equilibrio volitivo-affettivo, né` infine una conoscenza perfetta delle motivazioni della scelta matrimoniale. Ecco perché riesce più appropriato l'uso del termine discrezione di giudizio, che fa riferimento ad un certo discernimento ma non implica il raggiungimento di una maturita` piena”* (**Pompedda, M.F., “Il Consenso**

**Matrimoniale in Grochlewski” – Pompedda – Zaggia,
“Il Matrimonio nel Nuovo Codice di Diritto Canonico”**
(Padova, 1984), p. 46).

Illi kif gie affermat diversi drabi minn din il-Qorti, inkluz fis-sentenza **“Alessandra sive Sandra Mc Monagale qabel Mamo vs Mario Mamo”** (P.A. (VDG) 26 ta' Ottubru 2000) ikun hemm id-difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fis-sens ta' l-ewwel parti tal-paragrafu (**d**) imsemmi kemm-il darba jirrizulta li, *“fil-mument ta' l-ghoti tal-kunsens matrimoniali, parti jew ohra tkun priva b'mod sostanziali, ossia gravi, minn dik il-fakolta` kritiko-estimativa jew kritiko-valutativa dwar l-oggett tal-kunsens taz-zwieg, jew minn dik il-maturita` affettiva li hija presuppost ghal ghazla libera dwar l-imsemmi oggett. Id-difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju, ghalhekk, ma hux semplicemente nuqqas ta' hsieb, nuqqas ta' riflessjoni; anqas ma jfisser li wiehed jaghmel ghazliet jew jiehu decizjonijiet zbaljati – in fatti decizjoni jew ghazla zbaljata hi perfettamente kompatibbli ma' diskrezzjoni ta' gudizzju”* (ara, **“Emmanuel Camilleri v. Carmen Camilleri”**, P.A., 10 ta' Novembru 1995).

Illi l-istess sentenza tkompli tghid *“li parti fiz-zwieg ma tkunx fehmet sufficjentement, fis-sens li ma tkunx hasbet bizzejjed jew ma tkunx irriflettiet bizzejjed fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenziali tal-hajja mizzewga, ma jammontax necessarjament ghal difett (serju) ta' diskrezzjoni ta' gudizzju (“Selina-Maria Vella Haber v. Joseph Gatt”, P.A., 15 ta' April 1996)”*.

Illi ghalhekk biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju kif ravvizat fl-**artikolu 19(1) (d)** irid ikun hemm l-inkapacita` psikika (mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku / psikjatriku) jew kostituzzjonali li wiehed jaghraf u jirrifletti, u li jiddeciedi liberament, fuq l-oggett tal-kunsens matrimoniali (ara f'dan is-sens, fost ohrajn, **“Jacqueline Cousin v. Bernard Simler”**, P.A., 3 ta' Gunju 1998; **“Roseanne Cassar v. Kenneth Cassar”**, P.A. 19 ta' Ottubru 1998; u **“Carmelo Grima v. Mary Andrews”**, P.A., 2 ta' Novembru 1998).

Illi propriu ghalhekk ukoll il-legislatur jirrikjedi li d-difett ta' diskrezzjoni jrid ikun wiehed serju u l-anomalija psikologika tkun wahda serja.

Illi kif jispjega **Bersini**, id-diskrezzjoni ta' gudizzju tikkonsisti f'zewg elementi distinti izda konkorrenti u interdipendenti:-

*“La piena avvertenza e il deliberato consenso La piena avvertenza si riferisce alla sfera intellettiva, il deliberato consenso a quella volitiva. In altri termini, la discrezione di giudizio comprende la maturità di giudizio e la maturità affettiva La maturità di giudizio comporta una conoscenza critica proporzionata all’ atto da compiere, agli obblighi essenziali da assumersi e ai doveri coniugali che ne derivano proiettati nel futuro. La maturità affettiva comporta generalmente quella adeguata evoluzione degli istinti, degli affetti, dei sentimenti, della emotività che se sono turbati o inadeguati intaccano direttamente la volontà e possono privare della libera scelta interiore. Abbiamo così una mancanza di consenso libero (immaturità affettiva) e ponderato (immaturità di giudizio)” (**Bersini, F., “Il Diritto Canonico Matrimoniale.”** (Torino, 1994), p. 97).*

Illi l-istess awtur, imbagħad ikompli jispjega dwar kemm irid ikun serju d-difett ta' diskrezzjoni biex wiehed ikun jista' jghid li hemm id-difett fil-kunsens u l-konsegwenti nullita` taz-zwieg:-

“Se ci si chiede quale grado di discrezione di giudizio possa ritenersi proporzionato al matrimonio, rispondiamo anzitutto che, sia per la conoscenza intellettiva come per la deliberazione volitiva, dovrà essere maggiore di quello richiesto per peccare mortalmente e per stipulare gli altri contratti. Il motivo sta nel fatto che il consenso matrimoniale riguarda obbligazioni che si proiettano nel futuro ed è ordinato all’ assunzione di uno stato di vita che incide su tutta l’ esistenza con un contratto perpetuo e irrevocabile che comporta una serie di gravi obblighi ad esso inerenti. Per dare un valido consenso, non è

sufficiente il grado di ragione col quale speculativamente uno sappia che cosa e` il matrimonio; e` necessaria la maturita` di giudizio capace di ponderare in concreto i doveri e i diritti che uno deve assumersi per tutta la vita. In altri termini, e` necessaria la discrezione non tanto per l' atto in se, al momento di emettere il consenso, quanto per gli impegni che da quell' atto derivano. Una discrezione che impegni per il futuro. Ovviamente si richiede una ponderazione degli impegni sostanziali del matrimonio e non di tutto il suo valore etico, religioso, sociale, giuridico ed economico, altrimenti ben pochi sarebbero in grado di emettere un valido consenso. Ogni volta che i contraenti abbiano raggiunto l' eta prescritta dal legislatore per poter contrarre matrimonio, si presume che essi siano in possesso della debita discrezione di giudizio; tale presunzione, tuttavia, ammette prove in contrario. Pertanto, qualora si possa dimostrare, per qualsiasi motivo, la capacita` intellettuale e volitiva sopra descritta sia gravemente alterata o addirittura mancante, si dovrà ritenere che il vincolo matrimoniale sia nullo per difetto di discrezione di giudizio” (ibid. pp. 97-98).

Illi hawnekk il-Qorti, pero`, tixtieq tippreciza li ghazla libera, kunsens hieles, ghar-rabta taz-zwieg mhux sinonimu mal-kuncett ta' ghazla facili, u dan kif gja gie indikat fis-sentenzi fuq kwotati, tant li nghad li:-

“... . . . se il sogetto non e` in grado di superare [i] condizionamenti interiori, allora si dira` che la scelta di lui non e` stata libera; lo sara` invece qualora pur pressato da tali impulsi provenienti dal proprio psichismo, da un' affettività non sufficientemente matura o anomala, e quindi anche di fronte a conflitti interiori, sara` stato capace di superarli, di dominarli razionalmente, di scegliere con autonomia In ogni caso, i nubenti debbono aver coscienza di assumere vere obbligazioni (e reciprocamente di concedere veri diritti) di creare cioè col matrimonio un patto che vincola a un comportamento idoneo e adeguato alla specifica società coniugale, sia nei riguardi dell' altra parte sia nei riguardi della prole” (Pompedda, M.F., “Incapacità di Natura Psichica in

Matrimonio Canonico: Fra Tradizione e Rinnovamento.” (Bologna, 1991), pp. 231, 233).

Illi kwantu għad-difett fil-kunsens dovut ghall-anomalija psikologika serja li tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, il-ligi tagħna, bħad-dritt kanoniku (**Can. 1095 (3)**) tirrekjedi mhux semplici diffikulta` izda imposibbila` li wieħed jaqdi ossia jassumi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Inkapacita` jew impossibbila` vera f'dan il-kuntest hi ipotizzabbli biss fil-prezenza ta' anomalija psikologika serja li, independentement minn kif wieħed jagħzel li jiddefiniha jew jikklassifikaha fil-kamp tal-psikjatrija jew tal-psikologija, tintakka sostanzjalment il-kapacita` “*di intendere e / o di volere*”. “*L’incapacità di assumere gli oneri essenziali della vita coniugale*”, jghid *il-Bersini*, “*rende la persona inabile al matrimonio, anche nell’ipotesi che al momento di contrarre le nozze abbia avuto la discrezione di giudizio sufficiente per un valido consenso*” (op. cit., p. 99).

Illi għal dak li jirrigwarda l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-Kap. 255, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi dawn huma “*the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics*” (**Viladrich, P.J.**, op. cit., p. 687).

Illi tal-istess portata huma s-sentenzi “**Anthony Gaffiero vs Juanita Gaffiero nee' Sultana**” (P.A. (VDG) 17 ta' Novembru 2000 u “**Anna Galea vs John Walsh**”, (P.A. (VDG) tat-30 ta' Marzu 1995). Inerenti, ghalhekk, f'dawn l-obbligazzjonijiet hemm l-obbligu tal-partijiet li jagħtu lilhom infuħom lil xulxin fit-totalita` tagħhom sabiex tigi stabbilita bejniethom “*the community of life and love*”.

Illi fl-ahharnett din il-Qorti tagħmel referenza għal dak li nghad fis-sentenza fl-ismijiet “**Nathalie O'Toole vs Patrick O'Toole**” (P.A. (N.A.) 25 ta' Marzu 2002) fejn ingħad li:-

“*Il-kunsens moghti fiz-zwieg skond din l-istess gurisprudenza mħuwiex dak il-kunsens semplici rikjest fil-kuntratt in generali ghaliex il-kuntratt taz-zwieg huwa wieħed "sui generis" u ta' ordni pubbliku. Illi għalhekk il-partijiet f'kuntratt ta' zwieg mhux biss irid ikollhom il-kapacita' li jagħtu dak il-kunsens, izda li l-istess irid jigi mogħti bl-iqtar mod liberu u xjenti għal dak kollu li tirrikjedi r-rabta taz-zwieg. Il-kuntratt taz-zwieg għandu jigi apprezzat mhux biss bl-ghajnejn oggettivi tal-ligi, izda jrid isib is-sinifikat tieghu fir-relazzjonijiet ta' koppja u l-iskop ahhari taz-zwieg, cjoء li tnejn minn nies jagħtu lilhom nfuħhom lil xulxin ad eskluzjoni ta' kollox u kulhadd. Meta għalhekk għal xi ragħuni jew ohra dak il-kunsens ma jkunx gie mogħti bil-konoxxenza shiha ta' dak li jgħib mieghu z-zwieg, allura jinholoq dubju kemm dak il-kuntratt matrimonjali huwa wieħed validu.*”

Illi kif ingħad fis-sentenza “**Al Chahid vs Mary Spiteri**” (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002) inoltre l-kunsens irid ikun wieħed tali li permezz tieghu l-parti li tesprimih trid tkun konxja ta' l-obbligli, id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet li ggib magħha l-hajja mizzewga bhal ma huma l-elementi ta' unjoni permanenti, esklussiva w-irrevokabbili.

Illi dawn il-principji kollha gew kkonfermati f'diversi sentenzi mogħtija minn din il-Qorti nkluzi “**Maria Rita Calleja vs Mohamed Ben Mohamed Khemiri**” (P.A. (RCP) 17 ta' Frar 2000); “**Nicolai Balzan vs Simone**

Cremona” (P.A. (RCP) 9 ta’ Marzu 2000); “**Ousama Sadalah vs Doris Tanti”** (P.A. (RCP) 4 ta’ April 2000); “**Josephine Gabriel vs Dr. Georg Sapiano et nomine”** (P.A. (RCP) 8 ta’ Novembru 2000); **Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro”** (P.A. (RCP) I-1 ta’ Frar 2001); “**Mazen Dadouch vs Maria Dadouch xebba Galea”** (P.A. (RCP) 22 ta’ Marzu 2002); “**Albert Grech vs Josette Grech”** (P.A. (RCP) 30 ta’ April 2002); “**Marco Tanti vs Catherine Azzopardi”** (P.A. (RCP) 30 ta’ Mejju 2002); u “**Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia”** (P.A. (RCP) 29 ta’ Mejju 2002) fost ohrajn.

Illi l-attrici bbazat t-talba tagħha anke’ abbazi tal-artikolu **19 (1) (f)** li min-naha l-ohra jipprovd li z-zwieg ikun null:-

“(f) “jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta’ xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg”.

Illi dan is-sub-artikolu wkoll gie diskuss u ezaminat fis-sentenza **“Nicolai Balzan vs Simone Cremona”** minn din il-Qorti kif presjeduta (Cit. Nru. 1019/98/RCP – deciza fid-9 ta’ Marzu 2000) u **“Mark Spiteri vs Susan Margaret Spiteri”** (P.A. (RCP) 27 ta’ Frar 2001) u a skans ta’ ripetizzjoni qed issir referenza ghall-principji hemm enuncjati. Illi *inoltre* fis-sentenza **“Theresa Taguri nee Spiteri vs Avukat Christopher Cilia et noe”** (Cit. Nru. 3130/96/NA – deciza P.A. (NA) fl-10 ta’ Novembru 1999) gie ritenut illi:-

“*Fl-interpretazzjoni ta’ dan is-sub-inciz gie ritenut mill-Qorti tagħna illi l-eskluzjoni pozittiva ma kellhiex neċċesarjament tirrizulta biss minn xi haga espressa direttamente izda setghet tigi espressa bl-imgieba ta’ xi parti fil-perjodu mmedjatamente qabel u wara li jkun inkiseb l-istess kunsens”.*

Illi tal-istess portata hija s-sentenza **“Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro”** (P.A. (RCP) 1 ta’ Frar 2001); **“Joseph Gabriel vs Dr. Georg Sapiano nomine”** (P.A. (RCP) 8 ta’ Novembru 2000); **“Carmen El**

Shimi gja Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi” (P.A. (NA) 20 ta’ Gunju 2000); “**Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim**” (P.A. (NA) 31 ta’ Mejju 2000); “**Ousama William Hfez Sadallah vs Doris Dalli**” (P.A. (RCP) 4 ta’ April 2000) u “**Albert Grech vs Josette Grech**” (P.A. (RCP) 30 ta’ April 2002 Cit Nru 793/01/RCP), u “**Joseph Mizzi vs Pauline Mizzi**” (P.A. (RCP) 1 t’Ottubru 2002 Cit Nru 50/02/RCP).

iii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li dan bla ebda ezitu ta’ xejn kien zwieg ta’ konvenjenza u xejn izjed. Fil-fatt jista’ jinghad li dan is-suppost zwieg huwa litteralment zwieg farsa, tant li l-attrici tghid li hija Itaqghet mal-konvenut peress li kien habib ta’ habibitha li talbitha biex tizzewgu peress li din il-habiba ma setghetx tizzewgu hi ghax kienet gja’ mizzewga. Sussegwentement fi zmien ta’ xahrejn jew anqas marru ghac-cerimonja taz-zwieg civili, fejn l-attrici tistqar li lanqas biss ismu ma kienet taf, xhieda kien hemm hbieb tal-konvenut Gharab ukoll, u wara din ic-cerimonja kull parti marret ghal rasha. Il-konvenut, jghid li l-attrici kien wieghdha li fiz-zmien xahar tali zwieg kellu jithassar!

Illi l-attrici tistqarr ukoll li l-genituri tagħha lanqas biss kienu jafu li zzewget u haduha bi kbira hafna meta qaltilhom b’dan wara li rceviet xi karta mill-Qorti ftit qabel ma ppreparat l-affidavit tagħha fil-15 t’Ottubru 2003. L-attrici tghid kategorikament li mhux biss qatt m’ghexu flimkien izda lanqas biss qatt għamlu kuntatt flimkien, hlief għal darba sabiex il-konvenut igib mid-dipartiment koncernat il-permess ghall-freedom of movement.

Illi f’dawn ic-cirkustanzi I-Qorti ma tistax ma tinnutax li sfortunatamente bhal f’diversi kazi ohra, ma hemm l-ebda kontroll mill-awtoritajiet koncernati sabiex jindagaw jekk zwigijiet civili ma’ certu barranin humiex simulati jew le, u dan meta suppost hemm ir-rekwiziti kollha fil-ligi biex dan il-kontroll isir. Aktar rigward il-mertu ta’ din il-kawza, il-Qorti thoss li ma tista’ tghid xejn hlief li dan kien zwieg għal kollox fazull u ta’ konvenjenza, fejn il-partijiet lanqas biss kienu jafu lil xulxin, ahseb u ara kemm ghexu flimkien

u kemm ikkunsidraw ruhhom bhala ragel jew mara mizzewga. L-isfortuna hi li dan mhux kaz izolat, u jekk wiehed johrog statistika ta' dawn it-tip ta' kazi decizi minn din il-Qorti f'dawn l-ahhar sentejn isib numru sostanzjali ta' kazijiet bhal dawn, fejn ic-cerimonja u l-istitut ta' zwieg civili qed jigi manifestament abbuzat.

Illi l-Qorti tinnota li nkredibbilment fl-eccezzjonijiet tieghu u d-dikjarazzjoni tieghu annessa ma' l-istess, il-konvenut jikkontradixxi dan kollu u jghid li l-attrici abbandunat id-dar. Din id-dikjarazzjoni tal-konvenut li jidher li giet mahlufa (ghalkemm din il-Qorti għandha dubju dwar b'liema mod sar dan il-gurament, anke' peress li l-konvenut huwa ta' nazzjonalita' Għarbija u allura l-gurament tieghu kellu jsir mod iehor) ma ssib ebda sostenn mill-provi, tant li l-konvenut innifsu lanqas biss deher quddiem din il-Qorti, wisq anqas ta x-xhieda tieghu, u għalhekk l-allegazzjonijiet tieghu bl-ebda mod ma gew ippruvati.

Illi għalhekk fid-dawl tal-premess it-talba attrici għandha tigi milqugħha abbazi tal-**artikolu 19 (1) (f)** tal-Kap 255 għar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet.

III. KONKLUZJONI.

Illi għalhekk għal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta'** u **tiddeciedi**, billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut biss in kwantu l-istess huma nfondati fil-fatt u fid-drift, **tilqa' t-talba attrici** b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li z-zwieg iccelebrat bejn il-kontendenti fir-Registru taz-Zwigijiet ta' Malta, fit-8 ta' Lulju 1999 huwa null ghall-finijiet u bla effett *ai termini tal-artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta*, u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taz-Zwieg;

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----